

TUBA

Umetniška gimnazija – glasbena smer; modul B: petje-instrument

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer; modul B: petje-instrument

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: tuba

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer; modul B: petje-instrument:
obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Mateja Bajt, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Jože Bogolin, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek Puklavec, Zavod RS za šolstvo; Matjaž Emeršič, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Gregor Gorenšek, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Liza Hawlina, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; dr. Anja Ivec, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Matjaž Jevšnikar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Valerija Kamplet, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Simon Klavžar, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Uroš Košir, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Jože Kotar, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Janez Pincolič, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Lev Pupis, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Dejan Rihtarič, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Metod Tomac, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Rok Vilhar, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Rok Volk, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Janez Vouk, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Matej Zupan, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; mag. Alenka Zupan, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Andrej Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana.

JEZIKOVNI PREGLED: Mira Turk Škraba

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-tuba_um_gl_b-um_si_gl_b.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 261653507](#)

ISBN 978-961-03-1482-0 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt tuba za izobraževalni program umetniške gimnazije – glasbena smer, modul B – petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer, modul B – petje-instrument.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu tuba za izobraževalni program umetniške gimnazije – glasbena smer, modul B – petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer, modul B – petje-instrument.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtnice, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepeped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tessequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Gimnazija | Zgodovina

27. 2. 2025 /// 15:45

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta.....	9
Temeljna vodila predmeta	9
Obvezujoča navodila za učitelje	10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 11

Kažipot po didaktičnih priporočilih	11
Splošna didaktična priporočila	12
Splošna priporočila za vrednotenje znanja	13
Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta	15

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 21

1. LETNIK	22
Tehnične prvine.....	22
Etude	25
Koncerti, sonate.....	27
Druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev.....	29
2. LETNIK	31
Tehnične prvine.....	31
Etude	33
Koncerti, sonate.....	35
Druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev.....	37
3. LETNIK	39
Tehnične prvine.....	39
Etude	41
Koncerti, sonate.....	43
Druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev.....	45
4. LETNIK	47
Tehnične prvine.....	47
Etude	49
Koncerti, sonate.....	51
Druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev.....	53

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH54

1. letnik.....	54
TEHNIČNE PRVINE.....	54
ETUDE	54
KONCERTI, SONATE	55
DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV.....	55
2. letnik.....	55
TEHNIČNE PRVINE.....	55
ETUDE	56
KONCERTI, SONATE	56
DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV.....	56
3. letnik.....	57
TEHNIČNE PRVINE.....	57
ETUDE	57
KONCERTI, SONATE	58
DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV.....	58
4. letnik.....	58
TEHNIČNE PRVINE.....	58
ETUDE	59
KONCERTI, SONATE	59
DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV.....	59

PRILOGE 61

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Predmet tuba opredeljujejo značilnosti obravnavanega glasbila, ki pogojujejo tako zvočne zakonitosti kot tudi pristop k poučevanju tube in evfonija. Poslanstvo predmeta tuba v programu umetniška gimnazija – glasbena smer, modul B: petje-inštrument je razvijati človeški potencial na področju glasbene umetnosti in temelji na prepričanju, da sta glasba in umetnost najboljše sredstvo za doseganje osebne rasti in družbene kohezije. Učni načrt ponuja izbiro in prilagodljivost, ki omogoča dijaku, da razvija svoja glasbena znanja in izvajalske spretnosti, da nastopa po svojih najboljših močeh, prejme priznanje za svoje dosežke in z glasbo prispeva k dobrobiti skupnosti.

Dijak odkriva, razvija in pogloblja svoje glasbene sposobnosti, znanje in veščine: usmerja in razvija svoje trobilske spretnosti, spoznava in udejanja izvajalsko prakso posameznih stilov in obdobj, raziskuje in obvladuje izrazne možnosti glasbila, razvija občutek za ritem, fraziranje, dinamično, agogično in tonsko oblikovanje, zna opredeliti vse artikulacijske možnosti trobilske tehnike, spoznava, razume in uporablja strokovne glasbene izraze, se uri v hitrem branju, razume in praktično uporablja zakonitosti glasbene teorije, spoznava svoje občutke, se navaja na estetsko in umetniško doživljanje skladb ter razvija glasbeni okus, spoznava trobilsko literaturo in zgodovinske ter stilne značilnosti posameznih glasbenih obdobj, spoznava slovensko glasbeno ustvarjalnost in razvija zavest o pomenu ohranjanja narodne identitete ter oblikuje primerjave z evropsko glasbeno dediščino.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Dijak pri predmetu tuba usvaja izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti inštrumenta. Pogloblja intonacijo, subtilnost za ritem, melodijo in interpretacijo oz. se mojstri v muzikalnosti. Uri se v hitrem branju notnega zapisa ter prilagajanju le-tega tehniki izvedbe. Pridobiva znanja za nadaljevanje študija in se vključuje v glasbene skupine. Na nastopih predstavlja dosežke glasbene ustvarjalnosti in razvija svoje (po)ustvarjalne sposobnosti.

Skrbi za kakovost učnega jezika, pozna, razume in uporablja strokovne izraze tudi v tujih jezikih. Informacijsko tehnologijo smiselno uporablja za doseganje učnih ciljev ter pridobiva podatke iz različnih virov.

Navaja se na socialnost in sodelovanje pri komorni igri, v orkestru in projektnem glasbenoizvajalskem delu. Aktivno sodeluje pri ustvarjalnih projektih in razvija samoiniciativnost. Na različne načine predstavlja svoje delo in se vključuje v domača in mednarodna šolska partnerstva, pri čemer se usposablja za svoje bodoče delo.

Razvija načrtovanje učenja (učenje učenja), nadarjenost in muzikalno usposobljenost. Spremlja in presoja uspešnost lastnega učnega procesa ter razvija odgovornost za lastno znanje. Skupaj z učiteljem usmerja in razvija lastni učni proces, razvija in pogloblja glasbene sposobnosti, spretnosti in znanja.

Ob sistematični (redni in strokovno strukturirani) vadbi razvija delovne navade in odnos do dela, navaja se na estetsko doživljanje in razvija glasbeni okus. Razume in uporablja zakonitosti glasbene teorije, razvija vzajemnost in se prilagaja za enakopravno sodelovanje. Spoznava in izvaja glasbena dela slovenskih ustvarjalcev ter s tem razvija zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti. Spoznava dela iz svetovne glasbene dediščine ter razvija občutljivost do različnih glasbenih zvrsti, žanrov in obdobj.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk je zasnovan celostno in ciljno, z upoštevanjem posebnosti vsakega posameznega dijaka. Učitelj pozna dijakove ambicije, sposobnosti in značilnosti ter mu daje kakovostno strokovno podporo pri njegovem umetniškem in osebnem razvoju. Za učinkovito načrtovanje in izvajanje pouka učitelj spremlja dijakovo počutje, odzivanje in napredek ter ves čas ohranja sočuten in spodbuden pristop. Dijaka spodbuja k zavestnemu razvijanju glasbene identitete in ga usmerja k najvišji možni uresničitvi njegovih potencialov v danih razmerah. Pri tem ohranja spodbudno naravnost in ustrezno raven zahtevnosti. Pomemben del učiteljevega dela je tudi priprava dijaka na javno glasbeno predstavitev. Ta priprava zajema temeljito tehnično, muzikalno in doživljajsko obvladovanje programa.

V času izobraževanja naj učitelj dosledno spremlja in usmerja dijaka k pravilni telesni drži med igranjem – s poudarkom na stabilni drži trupa in nog ter sproščenem položaju rok. Učitelj naj namenja posebno pozornost tudi skrbi za fizično zdravje dijaka, saj je dobro telesno počutje ključno za sproščeno in tehnično učinkovito izvajanje glasbe. Priporočljivo je, da učitelj dijake spodbuja k splošni fizični kondiciji ter uporabi metod razgibavanja in sproščanja, kot so tehnika Alexander, metoda Feldenkrais, avtogeni trening in dihalne vaje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka ***Splošna didaktična priporočila*** in ***Splošna priporočila za vrednotenje znanja*** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdt>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek ***Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta*** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifikke.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka ***Didaktična priporočila za temo*** in ***Didaktična priporočila za skupino ciljev*** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka ***Priporočeni načini izkazovanja znanja*** in ***Opisni kriteriji***, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);

- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju, reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja) kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka),
- dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov ter
- kulture, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obisk koncertov in glasbenih prireditev ter srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovem prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezni letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pri vsaki temi (letniku) so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Etude). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti pridobljenih v predhodnih letnikih.

S široko opredelitvijo pojmov je učitelju omogočena avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

V času šolanja je treba posebno pozornost nameniti tistim tehničnim prvinam, ki jih dijak slabše obvlada. Širok izbor ustrezne literature učitelju omogoča izbor del, ki bodo posamezniku najbolj koristila. Dijak naj znanje stopnjuje glede na zmožnosti in pri tem ne izpušča temeljnih znanj, ki mu omogočajo kasnejšo izvedbo zahtevnejših del. Posebno pozornost velja nameniti pomnjenju. To naj temelji na oblikovni in harmonski analizi, ne samo na akustičnih in vizualnih predstavah. Dijaka je treba spodbujati k samostojnemu učenju skladb v okviru učnega programa in tudi posebnih zanimanj, ki jih dijak oblikuje tekom šolanja. Prav tako ne smemo zanemariti igre *a prima vista* in improvizacije, ki dijaku omogočata, da se hitreje znajde v nepredvidljivih situacijah.

Učitelj naj spodbuja dijaka k obisku koncertnih prireditev, ki predstavljajo pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih sam pouk ne more dati; dijak na ta način spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti profesionalnega dela svojega področja tudi s praktičnih, organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na to dejavnost.

Individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pri individualnem pouku tuba je individualizacija temeljni didaktični princip: učitelj cilje, vsebine, tempo in načine izkazovanja znanja sproti prilagaja posameznemu dijaku ter napredku, ugotovljenemu s formativnim spremljanjem (nameni učenja, jasni kriteriji uspešnosti, sprotna povratna informacija, samovrednotenje in vrstniška povratna informacija). Pojem diferenciacija smiselno uporabljamo v skupinskih kontekstih (komorna igra, orkester), pri čemer učitelj v isti učni situaciji diferencira vloge, zahtevnost in podporo glede na različne zmožnosti dijakov. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Oblika individualnega pouka inštrumenta še bolj podpira individualizacijo (ob podpori

formativnega spremljanja). Učitelj načrtuje cilje tako, da spodbuja dijakovo samostojnost pri glasbenih dejavnostih izvajanje, poslušanje in ustvarjanje.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo in rešuje avtentične, problemske naloge.

Medpredmetno povezovanje

Učitelj uresničuje horizontalno in vertikalno medpredmetno povezovanje, tako z vidika procesov učenja kot tudi učnih vsebin in pojmov. Dijaki se medpredmetno povezujejo npr. pri komorni igri, v vokalno-instrumentalnih sestavih, orkestrih, pri korepeticijah. Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, glasbenega stavka in zgodovine glasbe, uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar prispeva k boljšemu razumevanju in kakovostnejši izvedbi skladb.

Medpredmetno povezovanje se uresničuje v čim večji možni meri s timskim delom in v prožni organizaciji učnih ur. Udejanja naj se tudi na ekskurzijah, gostovanjih dijakov doma in v tujini ter pri projektne in raziskovalnem delu.

Vrednotenje, preverjanje in ocenjevanje znanja

Pri vsaki skupini ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standarde znanja se dosega skozi vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

S preverjanjem znanja učitelj spremlja dijakov razvoj in napredek v okviru vsake ure pouka ter na nastopih. Po preverjanju daje dijaku povratne informacije o njegovem napredku.

Individualni pouk inštrumenta se ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih.

Priporočljivo je, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi svoje pridobljeno znanje in spretnosti iz priporočene snovi.

Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti predstavi na praktičen in ustvarjalen način. Na njem izkaže doseganje standardov znanja z izvedbo vsebin, ki so določene za posamezni letnik, pri čemer mora doseči vsaj minimalne standarde znanja. Priporočamo, da dosežek na zaključnem nastopu ocenita vsaj **dva učitelja**, ki dijaka ne poučujeta. Oceno oblikujeta v soglasju z učiteljem nosilcem predmeta.

1. LETNIK

Dijak:

- izvede durovo in vzporedne molove lestvice v obsegu dveh oktav, durov in molov kvintakord z obrati, dominantni in zmanjšani septakord z obrati,
- izvede dve etudi različnega značaja v tehničnem oziroma liričnem smislu,
- izvede najmanj dva stavka cikličnega dela, različnega karakterja,
- izvede skladbo po izbiri iz 20. oziroma 21. stoletja.

2. LETNIK

Dijak:

- izvede durovo in vzporedne molove lestvice v obsegu dveh oktav, durov in molov kvintakord z obrati, dominantni in zmanjšani septakord z obrati; navedeno naj se igra v gibanju četrtnk z različnimi artikulacijami,
- izvede dve etudi različnega značaja v tehničnem oziroma liričnem smislu,
- izvede ciklično delo v celoti ali vsaj dva stavka različnega karakterja,
- izvede skladbo po izbiri iz 20. oziroma 21. stoletja.

3. LETNIK

Dijak:

- izvede durovo in vzporedne molove lestvice v obsegu dveh oktav, durov in molov kvintakord z obrati, dominantni in zmanjšani septakord z obrati; navedeno naj se igra v gibanju četrtnk, osmink, šestnajstink z različnimi artikulacijami,
- izvede dve etudi različnega značaja v tehničnem oziroma liričnem smislu,
- izvede ciklično delo v celoti ali vsaj dva stavka različnega karakterja,
- izvede skladbo po izbiri iz 20. oziroma 21. stoletja.

4. LETNIK

Dijak:

- izvede dve etudi različnega značaja v tehničnem oziroma liričnem smislu,
- izvede sonato ali koncert iz 20. ali 21. stoletja v celoti,
- izvede skladbo slovenskega skladatelja,
- izvede skladbo po lastni izbiri.

Vsaj eno skladbo izvede na pamet.

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja zaključnega nastopa.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti.

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

Dijak:

- » spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika, (1.1.2.2)
- » analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi, (1.1.4.1)
- » razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo, (1.1.5.1)
- » vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje, (1.3.1.1)
- » spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst, (1.3.2.1)
- » uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih, (1.3.4.1)
- » svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje, (1.3.4.2)
- » živi kulturo in umetnost kot vrednoto. (1.3.5.1)

Trajnostni razvoj

Dijak:

- » s pomočjo glasbe prepozna lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem, (2.1.1.1)
- » gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov, (2.1.3.1)
- » kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv, (2.2.2.1)
- » sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost. (2.4.2.1)

Zdravje in dobrobit

Dijak:

- » uravnava lastno doživljanje (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje, (3.1.2.2)
- » z glasbenimi dejavnostmi spodbuja radovednost (3.1.4.1) in se sprošča, (3.2.3.2)
- » vključuje se v gibalne dejavnosti (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja, (3.2.4.1)
- » razvija spretnost aktivnega poslušanja (3.3.2.1) in sodelovalne veščine. (3.3.3.1)

Digitalna kompetentnost

Dijak:

- » pri iskanju informacij o glasbi (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo, (4.2.1.1), (4.3.1.1), (4.3.2.1)
- » upravlja svojo digitalno identiteto, (4.2.6.1)
- » prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati. (4.5.1.1)

Podjetnost

Dijak:

- » uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov, (5.1.2.1), (5.3.1.1)
- » vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev, (5.3.5.2)
- » uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju. (5.3.5.3)

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohqjil>

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 1. letniku spoznava glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *tehnične prvine, etude, koncerti, sonate, druga skladbe* in *skladbe slovenskih skladateljev*. Poudarek je na usvajanju osnovnih tehničnih veščin igranja tube, kot so pravilno dihanje, stabilna intonacija, artikulacija in oblikovanje lepega tona. Dijaka postopoma uvajamo v razumevanje glasbene forme, fraziranja in muzikalnega izraza. Spodbujamo redno vadbo in razvoj samostojnega pristopa k učenju ter kritičnega poslušanja lastne izvedbe.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- obnovi temeljne prvine igranja tube v osnovnem tonskem obsegu;
- utrjuje in pogloblja izvajalske spretnosti ter razvija temeljne elemente igranja, kot so preponsko dihanje, nastavek, igranje na ustnik, drža telesa in inštrumenta;
- širi zvočni razpon (ambitus);
- igra razloženo lestvice (durove in molove) in akorde v obsegu dveh oktav;
- pogloblja intonacijo, uri ritem, melodijo, interpretacijo;
- se uri v natančnem in hitrem branju notnega zapisa;
- spoznava, razume in uporablja strokovno terminologijo tudi v tujih jezikih;
- SC (1.1.2.1)
- krepi glasbeni spomin z učenjem vaj na pamet.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže temeljne prvine igranja tube v osnovnem tonskem obsegu;
- » izkaže izvajalske spretnosti ter temeljne elemente igranja (preponsko dihanje, nastavek, igranje na ustnik, drža telesa in inštrumenta);
- » napreduje v zvočnem razponu;
- » zaigra intonančno, ritmično in melodično pravilno;
- » pravilno prebere notni zapis;
- » pravilno uporabi strokovno terminologijo tudi v tujih jezikih;
- » zaigra durovo in molovo lestvico (naravno, harmonično, melodično) v obsegu dveh oktav;
- » zaigra durov in molov kvintakord z obrati, dominantni in zmanjšani septakord z obrati v gibanju četrtnk.

TERMINI

◦ dihalne tehnike ◦ lestvice ◦ kromatika ◦ akordi (razloženi kvintakordi, zmanjšani in dominantni septakord) ◦ interval ◦ ritem ◦ metrum ◦ tempo ◦ agogika ◦ artikulacija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Tempo pri lestvicah in akordih (četrtnka je vsaj 80).
- » Pozorni smo na pravilno dihanje, kvaliteto zvoka, dnevno vadenje z ustnikom, uporabo pripomočkov za postavitev ustnic (maske), pripomočkov za pravilno dihanje, na uporabo metronoma pri izvajanju lestvic kot tudi tonskih vaj, dihalnih vaj; pomembno je ritmično dihanje.
- » Priporočljivo je, da k preverjanju dijakovega znanja učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, obvladovanje izbranih lestvic in akordov.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : usvaja bistvene prvine glasbenega izraza, igranja fraz in dinamike;
- : razvija nadarjenost, muzikalno usposobljenost in estetsko doživljanje;
- SC (3.1.2.2)
- : utrjuje temeljne prvine igranja v osnovnem tonskem obsegu;
- : razvija izostrenost tonskega in melodičnega sluha ter občutek za pulz, ritem, metrum;
- : skrbi za natančno intonacijo in ritem, spremlja zvočna gibanja ter dosledno sledi notnemu zapisu;
- : pomni ritmične in melodične vzorce, se zaveda pomena glasbenih fraz in s tem dosega znanja za nadaljnji razvoj.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže bistvene prvine glasbenega izraza, igranja fraz in dinamike;
- » izkaže nadarjenost, muzikalno usposobljenost in estetsko doživljanje;
- » izkaže temeljne prvine igranja tube v osnovnem tonskem obsegu;
- » izkaže napredek v povezovanju tehničnih in glasbenih prvin, izkaže izostrenost tonskega in melodičnega sluha ter občutka za pulz, ritem, metrum;
- » zaigra dve etudi iz priporočene literature različnega karakterja.

TERMINI

- ritmični vzorci ○ melodični vzorci ○ pulz ○ metrum ○ fraziranje ○ agogika ○ dinamika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Izbor etud naj upošteva raznolikost tehničnih in glasbenih prvin tudi v povezavi z dijakovimi zmožnostmi ter elementi, s katerimi se dijak sooča v izbrani trobilski literaturi.
- » Priporočeno je dosledno izvajanje etudnih oznak (nad notami in pod njimi).
- » Uporaba metronoma.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično obvladovanje, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

KONCERTI, SONATE

CILJI

Dijak:

○: spoznava ciklične glasbene oblike, kot so sonate in koncerti, ter manjše oblike, kot so fantazije, rondoji, variacije in plesi; pri tem se podrobno seznanja s slogovnimi, izraznimi in poustvarjalnimi prvinami teh oblik;

SC (1.3.2.1)

○: obvladuje sposobnost daljše osredotočene pozornosti in spoznava različne metode pomnjenja;

○: izvaja sonate ali koncerte, ki ustrezajo njegovi stopnji doseženega znanja in obvladovanja;

○: z igranjem na pamet krepí glasbeni spomin.

SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže poznavanje cikličnih glasbenih oblik, kot so sonate in koncerti, ter manjših oblik, kot so fantazije, rondoji, variacije in plesi, z razumevanjem in uporabo slogovnih, izraznih in poustvarjalnih prvin pri izvedbi teh del;

» izkaže sposobnost daljše osredotočene pozornosti med igranjem in uporabi različne metode pomnjenja za učinkovito učenje in izvajanje glasbenih del;

» izkaže sposobnost izvajanja sonat ali koncertov, ki ustrezajo njegovi stopnji doseženega znanja, z natančnostjo, muzikalnostjo in tehnično dovršenostjo;

» zaigra najmanj dva kontrastna stavka iz koncerta ali sonate; eno skladbo zaigra na pamet.

TERMINI

◦ fraziranje ◦ agogika ◦ dinamika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak med letom izvede vsaj dva stavka koncerta ali sonate.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično obvladovanje, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti.

Ocena naj bo objektivna ter odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal na izpitu in med letom pri pouku, na nastopih ter tekmovanjih.

DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : z izbiro manj zahtevnih skladb od koncertov in sonat nadalje utrjuje tehnično-melodične prvine;
- : pri spoznavanju literature 20. in 21. stoletja in sodobnosti se povezuje z znanji, pridobljenimi pri delu s tehničnimi metodami;
SC (2.2.1.2)
- : se seznanja s skladbami izrazito melodičnega značaja, ki se mu dodajajo harmonske in slogovne značilnosti določenega obdobja;
- : namenja posebno pozornost estetiki tonskega oblikovanja;
- : obvladuje različne metode pomnjenja za učinkovito učenje in izvajanje glasbenih del;
- : spoznava, ohranja in neguje domačo glasbeno umetnost in ustvarjalnost z izvajanjem del slovenskih skladateljev.
SC (1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost povezovanja znanj, pridobljenih pri delu s tehničnimi metodami, z literaturo 20. in 21. stoletja ter sodobnostjo, kar omogoča poglobljeno razumevanje in interpretacijo teh del;
- » izkaže poznavanje in sposobnost izvajanja skladb izrazito melodičnega značaja, pri čemer upošteva in uporablja harmonske ter slogovne značilnosti določenega obdobja;
- » izkaže sposobnost oblikovanja estetsko dovršenega tona, pri čemer upošteva različne tehnike in pristope za doseganje želenega zvočnega izraza;
- » izkaže sposobnost uporabe različnih metod pomnjenja, kar omogoča učinkovito učenje in zanesljivo izvajanje glasbenih del na pamet;
- » zaigra skladbo slovenskega ali tujega skladatelja.

TERMINI

- fraziranje
- agogika
- poznavanje glasbenih oznak

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočljivo je vadenje in utrjevanje igranja na pamet. Pri izbiri manj zahtevnih skladb lahko izbrano skladbo uporabimo tudi kot vadenje branja *a prima vista*.

Priporočljivo je izvajanje del v metronomskih oznakah, analiza glasbenega dela z vsemi oznakami, posebnostmi; razumevanje skladbe, posameznih delov. Dijaka spodbujamo k njemu lastnemu dokončnemu oblikovanju posameznega dela.

Z izvajanjem in interpretacijo del slovenskih skladateljev izkaže poznavanje in spoštovanje domače glasbene umetnosti ter ustvarjalnosti, kar prispeva k ohranjanju in negovanju slovenske glasbene dediščine.

Priporočljiva je izbira skladb 20. in 21. stoletja, pisanih v originalu za tubu.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 2. letniku nadgrajuje osnovne tehnične prvine igranja tube, pridobljene v 1. letniku. Poudarek je na utrjevanju pravilne postavitve embouchura, dihanja in kontrole tona. Dijak razvija sposobnost samostojnega dela, kritičnega poslušanja lastne izvedbe ter prepoznavanja tehničnih in interpretativnih izzivov. Vsebinsko se srečuje z zahtevnejšimi etudami, raznolikimi skladbami ter deli slovenskih in tujih skladateljev, ki omogočajo širjenje glasbenega izraza in razumevanja stilov.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : je pozoren na temeljne prvine igranja tube v osnovnem tonskem obsegu;
- : utrjuje in pogloblja izvajalske spretnosti ter razvija temeljne elemente igranja, kot so dihanje, nastavek, igranje na ustnik, drža telesa in inštrumenta;
- : širi zvočni razpon (ambitus);
- : izvaja razložene lestvice (durove in molove) in akorde v obsegu dveh oktav;
- : pogloblja intonacijo, uri ritem, melodijo, interpretacijo;
- : se uri v natančnem in hitrem branju notnega zapisa;
- : spoznava, razume in uporablja strokovno terminologijo tudi v tujih jezikih;
- SC (1.1.2.2)
- : krepi glasbeni spomin z učenjem vaj na pamet.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže temeljne prvine igranja tube v razširjenem tonskem obsegu;
- » izkaže izvajalske spretnosti ter temeljne elemente igranja (dihanje, nastavek, igranje na ustnik, drža telesa in inštrumenta);
- » izkaže napredek v zvočnem razponu;
- » zaigra intonančno, ritmično in melodično pravilno;
- » pravilno uporabi strokovno terminologijo tudi v tujih jezikih;
- » zaigra durovo in molovo lestvico (naravno, harmonično, melodično), v obsegu dveh oktav igra v hitrejšem tempu;
- » zaigra durov in molov kvintakord z obrati ter dominantni in zmanjšani septakord z obrati v gibanju četrtnik.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, obvladovanje izbranih lestvic in akordov.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : razvija glasbeno izraznost igranja fraz in dinamike;
- : razvija muzikalno usposobljenost in estetsko doživljanje;
- : razvija izostrenost tonskega in melodičnega sluha ter občutek za pulz, ritem, metrum;
- SC (3.3.2.1)
- : je pozoren na dobro intonacijo in ritem, spremlja zvočna gibanja;
- : pomni ritmične in melodične vzorce, zaveda se pomena glasbenih fraz in s tem dosega znanja za nadaljnji razvoj;
- : uvaja tehnične prvine pri igranju nizkega registra, srečuje se s povečanimi tehničnimi in izraznimi zahtevami;
- : usvaja etude, ki so primerne za izpopolnjevanje tehnike: razloženi intervali, lestvični postopi in skoki, trilčki, repetitije idr.;
- : sistematično nadgrajuje hitrost, prožnost, spretnost in neodvisnost prstov ter jezika.
- : povezuje tehnične in glasbene prvine ter razvija izostrenost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha ter občutka za pulz, ritem, metrum in tempo.
- SC (3.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže napredek v povezovanju tehničnih in glasbenih prvin;
- » izkaže izostrenost tonskega in melodičnega sluha ter občutka za pulz, ritem, metrum;
- » izkaže muzikalno usposobljenost in estetsko doživljanje;
- » usvoji izbrane etude, primerne za razvoj različnih vrst tehnike;
- » izkaže temeljne prvine igranja tube v razširjenem tonskem obsegu;
- » etude zaigra v hitrejšem tempu, izkaže boljšo prožnost, spretnost in izboljšuje neodvisnost prstov ter jezika;
- » zaigra dve etudi različnega karakterja.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Izbor etud naj upošteva raznolikost tehničnih in glasbenih prvin – tudi v povezavi z dijakovimi zmožnostmi ter elementi, s katerimi se dijak sooča v izbrani trobilski literaturi.

Dijak naj dosledno upošteva etudne oznake.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Pravilnost, natančnost izvajanja
- » Orientacija v glasbenem zapisu

KONCERTI, SONATE

CILJI

Dijak:

- : spoznava ciklične glasbene oblike z značilnimi stavki (sonate, koncerti) in druge oblike (fantazije, rondoji, variacije, plesi idr.), pri tem se seznani s podrobno obravnavo in usvajanjem slogovnih, izraznih in poustvarjalnih prvin;
- : obvladuje sposobnost daljše osredotočene pozornosti in spoznava različne metode pomnjenja;
- : pri celoviti interpretaciji ob upoštevanju slogovnih zakonitosti in skladateljevih oznak razvija smisel za avtentičnost glasbenega izraza;
- SC (1.1.4.1)
- : izvaja tiste sonate ali koncerte, ki jih s stopnjo doseženega znanja zmore oz. obvladuje;
- : uporablja digitalno tehnologijo pri ustvarjanju in deljenju vsebin z drugimi.
- SC (4.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže slogovne, izrazne in poustvarjalne prvine, značilne za koncerte in sonate;
- » izkaže napredek v obvladovanju sposobnosti daljše osredotočene pozornosti in uporablja različne metode pomnjenja;
- » raziskuje avtentičnost glasbenega izraza;
- » zaigra Vivaldijevo ali Telemannovo sonato v celoti;
- » zaigra dva kontrastna stavka iz koncerta, concertina ali sonate;
- » zaigra vsaj eno skladbo na pamet.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Priporočljivo je vadenje in utrjevanje igranja na pamet. Pri izbiri manj zahtevnih skladb lahko izbrano skladbo uporabimo tudi kot vadenje branja *a prima vista*.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Na nastopih

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: predela vsaj eno skladbo, pisano v obliki teme z variacijami iz obdobja romantike, 20. stoletja ali sodobnosti; v obravnavi snovi stremi k čim boljšemu razločevanju glasbenega značaja posamičnih del, obenem pa k doseganju najvišje možne ravni izvedbene in poustvarjalne odličnosti;

○: nadaljnje utrjuje tehnično-melodične prvine;

○: pri spoznavanju literature 20. in 21. stoletja in sodobnosti se povezuje z znanji, pridobljenimi pri delu s tehničnimi metodami;

SC (2.2.2.1)

○: se seznanja s skladbami izrazito melodičnega značaja, ki so jim dodane harmonske in slogovne značilnosti določenega obdobja;

○: spoznava, da je kakovost poustvarjanja prvo in glavno vodilo;

○: posebno pozornost namenja estetiki tonskega oblikovanja;

○: obvladuje različne metode pomnjenja;

○: z deli slovenskih skladateljev spoznava, ohranja in neguje domačo glasbeno umetnost in ustvarjalnost.

SC (1.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» razume skladbe izrazito melodičnega značaja, ki so jim dodane harmonske in slogovne značilnosti določenega obdobja;

» ovrednoti estetiko tonskega oblikovanja;

» uporabi različne metode pomnjenja;

» izkaže zmožnost poustvarjanja, kar je glavno vodilo napredka oz. razumevanja glasbenega dela;

» zaigra eno skladbo domačega ali tujega skladatelja.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Priporočljivo je vadenje in utrjevanje igranja na pamet. Pri izbiri manj zahtevnih skladb lahko izbrano skladbo uporabimo tudi kot vadenje branja *a prima vista*.

Priporočljivo je izvajanje del v metronomskih oznakah, analiza glasbenega dela z vsemi oznakami, posebnostmi; razumevanje skladbe, posameznih delov. Dijaka spodbujamo k njemu lastnemu dokončnemu oblikovanju posameznega dela.

Priporočamo izbiro skladb 20. in 21. stoletja, pisanih v originalu za tubu.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku
- » S polletnim ocenjevanjem znanja
- » Z nastopi

Priporočljivo je, da k preverjanju dijakovega znanja učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta.

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 3. letniku dijak pogloblja tehnične in interpretativne sposobnosti ter razvija umetniški izraz. Poudarek je na obvladovanju raznolikih artikulacijskih tehnik, dinamičnega razpona, muzikalnosti in tonske barve. Dijaka spodbujamo k samostojnemu oblikovanju interpretacije ter poglobljenemu razumevanju glasbene strukture. V repertoar vključujemo koncertne etude, obsežnejša dela, sodobno glasbo ter skladbe različnih stilnih obdobj, ki dijaku omogočajo širši vpogled v glasbeno umetnost.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

○: ozavešča telesno ravnovesje in sprošča morebitne odvečne napetosti telesa pred igranjem in med njim;

SC (3.2.3.2)

○: slušno, teoretično in izvajalsko obvladuje lestvice in akorde v vseh tonalitetah – tudi v povezavi s tubistično literaturo;

○: igra trozvoke in septakordev arpeggiu;

○: uporablja dvojni in trojni jezik ter kombinira oba z legato igranjem;

○: igra tehnično zahtevnejše vaje v nizkem registru;

○: sistematično nadgrajuje hitrost, prožnost, spretnost in neodvisnost prstov ter jezika;

○: povezuje tehnične in glasbene prvine ter razvija izostrenost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha ter občutka za pulz, ritem, metrum in tempo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razume ozaveščeno telesno ravnovesje in zna sprostiti odvečne napetosti pred igranjem in med njim;
- » ob igranju izkaže hitrost, prožnost, spretnost in neodvisnost prstov ter jezika;
- » zaigra dve durovi in dve molovi (z vsemi tremi vrstami) lestvici, igrane v gibanju osmink četrtink v obsegu dveh oktav s pripadajočimi kvintakordi in septakordi ter njihovimi obrati durov in molov, kvintakord z obrati ter dominantni in zmanjšani septakord z obrati v gibanju osmink četrtink, v celoti na pamet.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Dosledno izvajanje glasbenih oznak (nad notami in pod njimi)
- » Pozornost na kvaliteti zvoka in pravilnem dihanju, dnevno vadenje z ustnikom, uporaba pripomočkov za postavitev ustnic (maske), pripomočki za pravilno dihanje
- » Uporaba metronoma pri izvajanju lestvic kot tudi tonskih vaj, dihalnih vaj; ritmično dihanje

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Na nastopih

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : razvija glasbeno izraznost igranja fraz in dinamike;
- : razvija muzikalno usposobljenost in estetsko doživljanje;
- SC (1.3.4.1)
- : razvija izostrenost tonskega in melodičnega sluha ter občutek za pulz, ritem, metrum;
- : je pozoren na dobro intonacijo in ritem, spremlja zvočna gibanja;
- : pomni ritmične in melodične vzorce, se zaveda pomena glasbenih fraz in s tem dosega znanja za nadaljnji razvoj;
- : usvaja tehnične prvine pri igranju nizkega registra, se srečuje s povečanimi tehničnimi in izraznimi zahtevami;
- : usvaja etude, ki so primerne za izpopolnjevanje tehnike – razloženi intervali, lestvični postopi in skoki, trilčki, repetitije idr.;
- : sistematično nadgrajuje hitrost, prožnost, spretnost in neodvisnost prstov ter jezika;
- : povezuje tehnične in glasbene prvine ter razvija izostrenost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha ter občutka za pulz, ritem, metrum in tempo;
- : igra zahtevnejše vaje, pri katerih sta zahtevana širši tonski in izrazni razpon;
- : vaje, če je mogoče, igra s klavirsko spremljavo – postavlja trden temelj izvajalske odličnosti.
- SC (1.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže izostrenost tonskega in melodičnega sluha ter občutka za pulz, ritem, metrum;
- » izkaže nadarjenost, muzikalno usposobljenost in estetsko doživljanje;
- » **zaigra etude v razširjenem tonskem obsegu;**
- » **zaigra dve kontrastni etudi v tehničnem in liričnem smislu.**

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri izboru etud upoštevamo raznolikost tehničnih in glasbenih prvin tudi v povezavi z dijakovimi zmožnostmi ter elementi, s katerimi se dijak sooča v izbrani trobilski literaturi.

Dijak naj dosledno izvaja glasbene oznake.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Na nastopih

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

KONCERTI, SONATE

CILJI

Dijak:

- : spozna temeljne slogovne značilnosti obdobja;
- : spozna nove izrazne, ritmične, artikulacijske in slogovne prijeme;
- SC (1.1.2.1)
- : širi muzikalična obzorja ter jih izpopolnjuje v izvajalsko ustvarjalnem oziru;
- : igra na pamet;
- SC (3.1.3.3)
- : usvaja posamezne skladbe ali stavke cikličnih del.
- SC (3.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » usvoji posamezne skladbe ali stavke cikličnih del ter izkaže slogovne, izrazne in poustvarjalne prvine, značilne za koncerte in sonate;
- » izkaže napredek v obvladovanju sposobnosti daljše osredotočene pozornosti in uporablja različne metode pomnjenja;
- » izkaže avtentičnost glasbenega izraza;
- » zaigra dva kontrastna stavka iz koncerta ali sonate – eno skladbo zaigra na pamet.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Vadenje in utrjevanje igranja na pamet – izbrano skladbo uporabimo tudi kot vadenje branja *a prima vista*.

Paziti je treba na kvaliteto zvoka, pravilno dihanje, dnevno vadenje z ustnikom, uporabo dihalnih pripomočkov, metronoma.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje instrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: spoznava temeljne glasbene oblike romantike in interpretacijske posebnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika idr.);

SC (1.3.2.1)

○: posebno pozornost namenja estetiki tonskega oblikovanja;

○: razvija smisel za avtentičnost glasbenega izraza;

○: igra na pamet;

○: samoiniciativno razišče in odkriva skladbe, nastale v zadnjih sto letih;

SC (3.1.4.1)

○: uporablja digitalno tehnologijo pri ustvarjanju in deljenju vsebin z drugimi ter upravlja svojo digitalno identiteto.

SC (4.2.2.1 | 4.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» ovrednoti estetiko tonskega oblikovanja;

» izkaže avtentičnost glasbenega izraza;

» zaigra na pamet;

» izvede temeljne glasbene oblike z interpretacijskimi značilnostmi pripadajočega sloga;

» razume in loči temeljne glasbene oblike romantike in interpretacijske posebnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika idr.);

» zaigra skladbe.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pozorni moramo biti na kvalitetno zvoka, pravilno dihanje, dnevno vadenje z ustnikom, uporabo dihalnih pripomočkov, metronoma.

Priporočljivo je vadenje in utrjevanje igranja na pamet. Skladbo uporabimo tudi kot vadenje branja *a prima vista*.

Dijak igra eno delo, nastalo v zadnjih sto letih sodobne evropske in ameriške literature, pri čemer navedeni nabor del služi kot izhodišče; začne tudi z lastnim raziskovanjem in odkrivanjem tovrstnih skladb.

Igra predlagano delo, ki je bilo izvirno zapisano za glasbila ter izobraževalno stopnjo, ki jih obravnava ta učni načrt; učitelj izbere skladbo, primerno glasbilu, in upošteva, da je suita primerna za višje, elegija in sonata za srednje in suita za nižje uglasena glasbila glede na to, ali igra basovsko ali kontrabasovsko tubo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost program.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 4. letniku dosega visoko stopnjo tehnične in umetniške zrelosti. Poudarek je na samostojnem delu, oblikovanju interpretacije, obvladovanju zahtevnejših tehničnih izzivov ter pripravi na javne nastope in sprejemne izpite. Dijak razvija stabilen ton, muzikalno fraziranje, natančno artikulacijo in zvočno projekcijo. Vsebinski poudarki vključujejo koncertne etude, solistična dela, sodobno glasbo ter repertoar slovenskih in tujih skladateljev, ki dijaku omogočajo celostno glasbeno rast in umetniško izražanje.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- 🔵: pogloblja tehnične, muzikalne in poustvarjalne prvine v zahtevanem tonskem in izraznem razponu glasbila;
- 🔵: igra lestvice in akorde v vseh tonalitetah, razložene trozvoke in septakorde;
- 🔵: uporablja dvojni in trojni jezik ter kombinira oba z legato igranjem;
- 🔵: igra tehnično zahtevnejše vaje v nizkem registru.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » obvlada in nadgradi tehnične in muzikalne prvine doslej omenjenih vsebin in jih praktično uporablja v izvajalski praksi;
- » usvoji izbrane vaje, primerne za nadgrajevanje tehnike;
- » izkaže hitrost, prožnost, spretnost ter neodvisnost prstov in jezika pri izvajanju tehničnih vaj v različnih tempih ter artikulacijah;

- » zaigra dve durovi in in dve molovi (z vsemi tremi vrstami) lestvici, igrane v gibanju osmink ali šestnajstink v obsegu dveh oktav, s pripadajočimi kvintakordi in septakordi ter njihovimi obrati durov in molov, kvintakord z obrati ter dominantni in zmanjšani septakord z obrati v gibanju osmink četrtnik, v celoti na pamet.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Skrb za kvaliteto zvoka, pravilno dihanje, dnevno vadenje z ustnikom, uporabo pripomočkov za postavitev ustnic (maske), pripomočkov za pravilno dihanje
- » Uporaba metronoma pri izvajanju lestvic kot tudi tonskih vaj, dihalnih vaj, ritmično dihanje
- » Dosledno izvajanje glasbenih oznak (nad notami in pod njimi)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Samostojnost izvajanja
- » Pravilnost izvajanja
- » Natančnost izvajanja

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : razvija glasbeno izraznost igranja fraz in dinamike;
- : razvija muzikalno usposobljenost in estetsko doživljanje;
- : razvija izostrenost tonskega in melodičnega sluha ter občutek za pulz, ritem, metrum;
- : pazi na dobro intonacijo in ritem, spremlja zvočna gibanja;
- : pomni ritmične in melodične vzorce, zaveda se pomena glasbenih fraz in s tem dosega znanja za nadaljnji razvoj;
- : utrjuje kvaliteto nizkega registra, se srečuje s povečanimi tehničnimi in izraznimi zahtevami;
- : usvaja etude, ki nadgrajujejo pridobljena znanja in veščine prejšnjih let, razvija odnos do jasnega in zvonečega tona ter obvladuje virtuosno in briljantno igro;
- : krepi psihofizično vzdržljivost;
- SC (3.2.1.3)
- : sistematično nadgrajuje hitrost, prožnost, spretnost in neodvisnost prstov ter jezika;
- : povezuje tehnične in glasbene prvine ter razvija izostrenost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha ter občutka za pulz, ritem, metrum in tempo;
- : vaje, če je mogoče, igra s klavirsko spremljavo;
- : postavlja trden temelj izvajalske odličnosti.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže obvladovanje etud, ki nadgrajujejo znanja in veščine prejšnjih let, ter oblikuje jasen, zvoneč ton in virtuosno izvedbo;
- » izkaže sposobnost izvedbe zahtevnega programa (etude) v celoti;
- » izkaže izostrenost tonskega in melodičnega sluha ter občutka za pulz, ritem, metrum;
- » izkaže muzikalno usposobljenost in estetsko doživljanje;
- » zaigra dve kontrastni etudi v tehničnem in liričnem smislu, od tega eno na pamet.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Dosledno izvaja glasbene oznake (nad notami in pod njimi).
- » Pri izboru etud upoštevamo raznolikost tehničnih in glasbenih prvin; tudi v povezavi z dijakovimi zmožnostmi ter elementi, s katerimi se dijak sooča v izbrani trobilski literaturi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

KONCERTI, SONATE

CILJI

Dijak:

○: spoznava dela neoklasicizma, s to glasbo abstraktnega značaja izboljšuje tako telesno kot duhovno pripravljenost in preizkuša svojo zrelost ob koncu srednjega glasbenega šolanja;

SC (1.3.4.2)

○: nadgrajuje izvedbe cikličnih glasbenih oblik z značilnimi stavki (sonate, koncerti) in drugih manjših oblik (fantazije, rondoji, variacije, plesi idr.);

○: obvladuje temeljne slogovne značilnosti obdobja (artikulacija, fraziranje, dinamika, okraševanje);

SC (1.3.2.1)

○: pri celoviti interpretaciji ob upoštevanju slogovnih zakonitosti in skladateljevih oznak utrjuje smisel za avtentičnost glasbenega izraza;

○: obvladuje različne metode pomnjenja in jih učinkovito uporablja na nastopih;

SC (3.1.2.2)

○: igra izvirni trobilski spored svetovne literature; spoznava nove izrazne, ritmične, artikulacijske in slogovne prijeme.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» kritično osvetli in oblikuje temeljne slogovne značilnosti obdobja;

» izoblikuje avtentičnost glasbenega izraza;

» zaigra dva kontrastna stavka iz koncerta ali sonate na pamet.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Ob zaključku 4. letnika dijak izvede enega izmed priporočenih koncertov, ki je primeren glasovni različici njegove tube. Pri tem spodbujamo igranje na pamet, saj to prispeva k razvoju glasbenega spomina, notranjega slišanja in samozavesti pri nastopanju. Izbrano skladbo dijak uporablja tudi kot gradivo za vadbo branja *a prima vista*, kar krepi njegovo sposobnost hitrega glasbenega odzivanja in razumevanja zapisa. Posebna pozornost je namenjena kakovosti zvoka, pravilnemu dihanju ter vsakodnevnomu vadenju z ustnikom, ki pripomore k stabilnosti tona in kontroli zraka. Priporočljiva je tudi uporaba dihalnih pripomočkov za izboljšanje dihalne tehnike ter metronoma za natančnost ritma in tempa.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

O: ob analizi ter vrednotenju raznolikih gradiv glasbo razume in o njej kritično razmišlja;

SC (1.1.4.1 | 2.2.1.1)

O: se spoznava z novoklasicističnim, zmerno modernističnim in postmodernističnim glasbenim izrazom;

I: razvija sposobnost vrednotenja igranja profesionalnih tubistov, lastnega igranja in igranja vrstnikov na tubo, pri čemer izboljšuje kritično poslušanje, analitične sposobnosti in estetsko občutljivost.

SC (2.1.1.1 | 3.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » ovrednoti estetiko tonskega oblikovanja;
- » raziskuje avtentičnost glasbenega izraza;
- » izvede temeljne glasbene oblike z interpretacijskimi značilnostmi pripadajočega sloga;
- » razume in razloči temeljne glasbene oblike romantike in interpretacijske posebnosti romantičnega sloga (kantilena, rubato, artikulacija, fraziranje, dinamika idr.);
- » zaigra skladbe primerne težavnostne stopnje iz priporočene literature.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja trobil
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na podlagi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

Dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Gordon, C.: Systematic Approach to daily practice
- » Arban, J. B.: Complete Method for tuba
- » Bobo, R.: Mastering the tuba
- » Parés, G.: Pares Scales for Tuba
- » Pilafian, S., Sheridan, P.: Breathing Gym

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

ETUDE

Priporočena literatura

- » Arban, J. B.: Complete Method for tuba
- » Kopprasch, C.: 60 selected studies, 1. del
- » Blazeovich, V.: 70 studies for tuba, 1. del
- » Bordogni, M.: 43 Bel canto studies
- » Fink, R. H.: Studies in Legato
- » Vobaron, F.: Etudes
- » Blume, O.: 12 etudes
- » Schoemaker, J.: Legato etudes for tuba
- » Snedecor, P.: Low etudes for tuba
- » Uber, D.: 25 early studies

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

KONCERTI, SONATE

Priporočena literatura

- » Paff, J.: Concerto for tuba
- » Boda, J.: Sonatina
- » Frackenpohl, A.: Concertino
- » Borton, A.: Sonata for tuba and piano
- » Parfitt, C. M.: Sonata for Contrabass tuba

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Bach, J. S. /arr. Bell, W.: Air and Bourree
- » Elgar, E.: Two songs from Sea Pictures
- » Grundman, C.: Tuba Rhapsody
- » Haddad, D.: Two Pieces
- » Jacob, G.: Bagatelles for Tuba
- » Jacob, G.: Six little Tuba Pieces
- » Walters, H.: Concertante
- » Walters, H.: Scherzo Pomposo
- » Painpare, H.: Concertpiece
- » Bavdek, D.: Helica
- » Album slovenskih skladb za trobila Zveze primorskih glasbenih šol

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

2. LETNIK**TEHNIČNE PRVINE**

Priporočena literatura

- » Gordon, C.: Systematic Approach to daily practice
- » Arban, J. B.: Complete Method for tuba
- » Bobo, R.: Mastering the tuba
- » Parés, G.: Pares Scales for Tuba

- » Pilafian, S., Sheridan, P.: Breathing Gym

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

ETUDE

Priporočena literatura

- » Arban, J. B.: Complete Method for tuba
- » Kopprasch, C.: 60 selected studies, 1. del
- » Blazeovich, V.: 70 studies for tuba, 1. del
- » Bordogni, M.: 43 Bel canto studies
- » Fink, R. H.: Studies in Legato
- » Vobaron, F.: Etudes
- » Blume, O.: 12 etudes
- » Schoemaker, J.: Legato etudes for tuba
- » Parés, G.: Pares Scales for Tuba

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

KONCERTI, SONATE

Priporočena literatura

- » Curnow, J.: Concertino
- » Franckenpohl, A.: Concertino
- » Boda, J.: Sonatina
- » arr. Cooley, Morris, Maganini: Vivaldijeve sonate
- » arr. Friedmann/Chidester: Telemannove sonate št. 1–4

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Davis, W.: Variations on a Theme of Robert Schumann
- » Dowling, R.: His Majesty the Tuba
- » Jacob, G.: Bagatelles for Tuba
- » Painpare, H.: Concertpiece
- » Fred, G.: A heroic tale

- » Glavina, B.: Dva korala
- » Uber, D.: Mr. Tuba on brodway
- » Wekselblatt, H.: First solos
- » Album slovenskih skladb za trobila Zveze primorskih glasbenih šol

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

3. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Gordon, C.: Systematic Approach to daily practice
- » Arban, J. B.: Complete Method for tuba
- » Bobo, R.: Mastering the tuba
- » Parés, G.: Pares Scales for Tuba
- » Pilafian, S., Sheridan, P.: The Brass Gym
- » Hilgers, W.: Daily Exercises for tuba

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

ETUDE

Priporočena literatura

- » Arban, J. B.: Complete Method for tuba
- » Kopprasch, C.: 60 selected studies, 2. del
- » Blazevich, V.: 70 studies for tuba, 2. del
- » Bordogni, M.: 43 Bel canto studies
- » Tyrell, H. W.: 40 Advanced studies
- » Fink, R. H.: Studies in Legato
- » Vobaron, F.: Etudes
- » Blume, O.: 12 etudes
- » Schoemaker, J.: Legato etudes for tuba
- » Parés, G.: Pares Scales for Tuba
- » Snedecor, P.: Low etudes for tuba

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

KONCERTI, SONATE

Priporočena literatura

- » Uber, D.: Sonatina
- » Wilder, A.: Sonata
- » Boda, J.: Sonatina
- » Marcello, B.: Sonata v F duru
- » Ridout, A.: Concertino

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Dolar, J. K., Habe, T.: Suita
- » Krivokapić, P.: Elegija
- » Pačnik, P.: Sonata v Es-duru
- » Spruk, E.: Alla romanesca
- » Elgar, E.: Two songs from Sea Pictures
- » Grundman, C.: Tuba Rhapsody
- » Haddad, D.: Two Pieces
- » Franckenpohl, A.: Variations for tuba and piano
- » Rachmaninoff, S.: Vocalise
- » Štuhec, I.: Preludij in Groteskna koračnica
- » Tcherepnin, A.: Andante

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

4. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Gordon, C.: Systematic Approach to daily practice
- » Arban, J. B.: Complete Method for tuba
- » Bobo, R.: Mastering the tuba

- » Parés, G.: Pares Scales for Tuba
- » Pilafian, S., Sheridan, P.: The Brass Gym
- » Hilgers, W.: Daily Exercises fot tuba

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

ETUDE

Priporočena literatura

- » Arban, J. B.: Complete Method for tuba
- » Kopprasch, C.: 60 selected studies, 2. del
- » Blazeovich, V.: 70 studies for tuba, 2. del
- » Bordogni, M.: 43 Bel canto studies
- » Tyrell, H. W.: 40 Advanced studies
- » Fink, R. H.: Studies in Legato
- » Schoemaker, J.: Legato etudes for tuba
- » Parés, G.: Pares Scales for Tuba
- » Snedecor, P.: Low etudes for tuba

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

KONCERTI, SONATE

Priporočena literatura

- » Uber, D.: Sonatina
- » Castérède, J.: Sonatina
- » Benedetto, M.: Sonata v F duru
- » Lebedjev, A.: Konzert
- » Frackenspohl, A.: Sonata
- » Broughton, B.: Sonata
- » Uber, D.: Sonata

Poleg navedenih vsebin lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

DRUGE SKLADBE IN SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Haddad, D.: Suita za tubo

- » Uber, D.: Sonatina
- » Arnold, M.: Fantasy for tuba
- » Marcello, B.: Sonata 1 in Fa
- » Stevens, T.: Variations in olden style
- » Glass, J.: Sonatina for tuba
- » Ramovš, P.: Koncert
- » Šivic, P.: Morceau de Concert
- » Gregorc, J.: Koncert
- » Jelinčič, F.: Concertino
- » Pačnik, P.: Sonata v B-duru
- » Castérède, J.: Sonatina

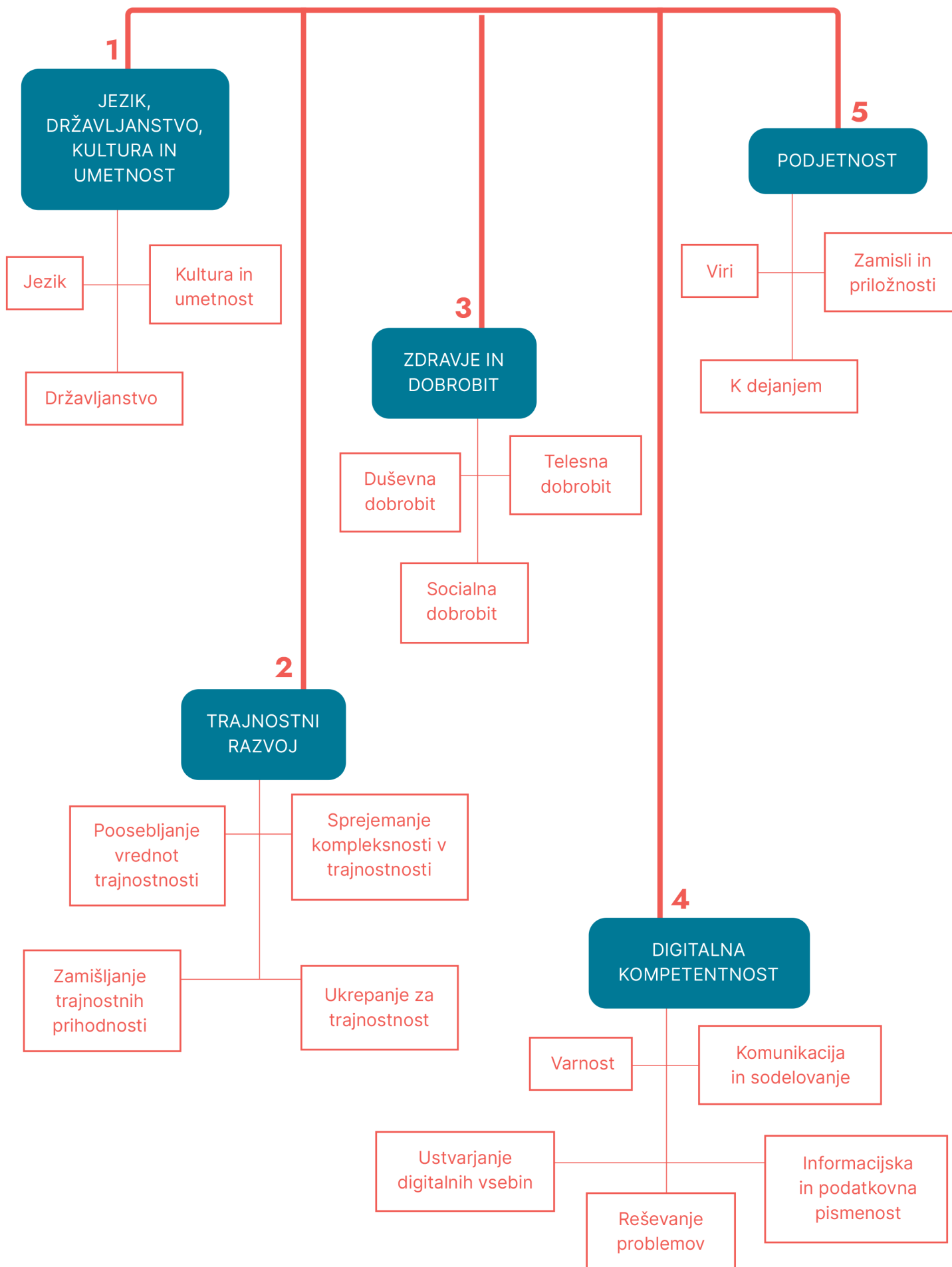
Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnana, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.